

წიგნაკრები საქართველო

ლიტერატურული საქართველო * LITERATURULI SAQARTVELO * ЛИТЕРАТУРУЛИ САКАРТВЕЛО

3 მარტი 2023წ. №3 (4063) გამოცემის 92-ე წელი ვასო 2 ლარი

3 პერსონაჟი-დედა

დალილა ბაღიანიძე

იდეას

ისე, როგორც ბავშვობაში, მომეფერე, დედა! ცხადში გხედავ, არ მყოფნის და სიზმრებში გხედავ. თავს კალთაში ჩაგიდებ და ასე დავისვენებ, დაგიკოცნი მაგ დალილი და ნაჯაფარ ხელებს. ყველა წავიდ-წამოვიდა, შენს გვერდით ვარ ბოლოს, ო, გვარავდეს სულიწმინდა, ანგელოზთა ქორო. შენ ხარ ჩემი ოჯახი და ოჯახის ბურჯი. შენით, თუ რა გასაჭირს დღემდე გადავურჩი. დაუბერავს ქარი და დღეებს შემოგვძარცვავს. მე შენს სიტყვებს ვუსმენ და ვკინძავ მარცვალ-მარცვალ. და არ ვიცი, უშენოდ მე რა მეშველება. ქვეყნად ყველას შემცველი ჰყავს, ვერვინ შეცვლის დედას. ღმერთო, არ მომაკლო დედა, დედის სიტბო, გულში ისე ვეზუტები, პატარა ვარ ვითომ. ისე, როგორც ბავშვობაში, მომეფერე, დედა! ცხადში გხედავ, არ მყოფნის და სიზმრებშიც გხედავ!

პაატა ნახვლიძე

დამარცხებით გამარჯვების

სპორტი სპორტია. გამარჯვება — გამარჯვება. დამარცხება — დამარცხება. მაგრამ თურმე ხდება, რომ გამარჯვება დამარცხებაა, დამარცხება შეიძლება გამარჯვებას ნიშნავდეს, ხოლო სპორტი ყოველთვის არ არის მხოლოდ სპორტი. სწორედ ასე მოხდა 2023 წლის 26 თებერვლის ისტორიულ დღეს თბილისში, როცა კალათბურთელთა წლებანდელი მსოფლიო ჩემპიონატის შესარჩევი ტურნირის ბოლო მატჩში ერთმანეთს საქართველოსა და ისლანდიის ნაკრები გუნდები დაუპირისპირდნენ. ექვსგუნდიან ქვეჯგუფში ამ დღისათვის საქმე ისე აენყო, რომ ესპანეთმა და იტალიამ ფინალის საგზურები მშვიდად გაინაღდეს, უკრაინამ და ნიდერლანდმა ყველა შანსი

ჩვენს გუნდში ისტორია!

საქართველოს კალათბურთელთა ეროვნული ნაკრები - მსოფლიო ჩემპიონატზე!

დაკარგეს, ხოლო დარჩენილი ერთი საგზური საქართველოსა და ისლანდიას უნდა გაეთამაშებინათ ერთმანეთში. ეს იყო იმ დღის მთავარი მატჩი. ვინც თბილისში გაიმარჯვებდა, მსოფლიო ჩემპიონატზეც ის წავიდოდა. მაგრამ... იყო ერთი „მაგრამ“, ერთი პარადოქსული ვარიანტი, როცა რომ გამარჯვება დამარცხებაა, ხოლო დამარცხება შეიძლება გამარჯვებას ნიშნავდეს. ჰოდა, სწორედ ასე მოხდა-მეთქი იმ დღეს თბილისში. ისლანდიამ, რომელმაც ალბათ ერთ-ერთი საუკეთესო მატჩი ჩაატარა თავის ისტორიაში, გაიმარჯვა, მაგრამ ისლანდიელებმა ცხვირჩამოშვებულმა დატოვეს თბილისის ახალი სპორტის სასახლის მოედანი. დამარცხებულმა ქართველებმა კი სპორტსმენებიან-ჭურჭლისტებიან-გულ-შემატყვირებიანად იმავე მოედანზე ისეთი ზეიმი გამოატეს, მანამდე რომ არ ღირსებია აქაურობას. ხოლო შენობის გარეთ ღამის ცა თითქმის მთელი საათის განმავლობაში ფერადი ფეიერვერკით იყო განათებული.

სპორტი რომ მხოლოდ სპორტი არ არის, მარტო იმ დღეს არ დადასტურებულა. სპორტი ეროვნული თვითდამკვიდრების ერთი ყველაზე გამოკვეთილი საშუალებაა, რომელიც, ზოგიერთ შემთხვევაში, ისეთი აქტუალური და ისეთი საბედისწერო ხდება, რომ მხოლოდ ომი თუ შეედრება. ქართველებს, საბედნიეროდ, არაერთი ასეთი ომი მოგვიგია და, სამწუხაროდ, მწარე დამარცხებებიც გვიგებია. ერთი ასეთი ომი ქართველებმა უკვე წავაგეთ 2020 წლის 12 ნოემბერს ჩრდილოეთამკვიდრებთან. მაშინაც დაახლოებით ასე იყო — ერთ, პლეიოფის ერთადერთი შეხვედრას უნდა გადაეწყვიტა, რომელი გუნდი გავიდოდა ფეხბურთელთა ევროპის ჩემპიონატის ფინალურ ეტაპზე. თუმცა მატჩი თბილისში ჩატარდა და ყველანი გამარჯვების მოლოდინით დამუხტულები წავედით სტადიონზე, სახლებში ცხვირჩამოშვებულები და კულა-მოძუებულები დაგებრუნდით და გორან პანდევის ის ერთი ბურთი გვექონდა ყელში გაჩხერილი. კინაღამ დავწერე, ბურთით-მეთქი. ბურთი იყო და აბა რასავით იქნებოდა!

ასეთ მოკლე პერიოდში მეორე ამგვარი ომის წაგება მართლა ომის წაგებასავით იქნებოდა. ამიტომაც იყო, რომ კალათბურთელთა მატჩის კომენტატორმა ემოციები ვერ მოთოკა და მატჩის მნიშვნელობაზე საუბრისას ისეთი რამ თქვა, სხვა შემთხვევაში რომ არაფრით მოუვიდოდა. დღესაც, ის შეხვედრააო, რომაო, ყველა ჩვენმა კალათბურთელმაო, კარიერის საუკეთესო მატჩი უნდა ჩაატაროთ, თუნდაც იმათაც კი, ვისაც შეიძლება, მოედანზე გამოსვლა არც მოუწიოსო! როგორია, მოედანზე გამოსვლა რომ არ მოგინევს და მაინც საუკეთესო მატჩად რომ ჩაგეთვლება კარიერაში! არადა, მერაბ ბოქოლიშვილი და გივი ბაქრაძე მოედანზე მართლა არ გამოსულან, მაგრამ ეს მატჩი ოქროს ასოებით ჩაინერება მათ კარიერაში, რაკი განაცხადში მათი გვარებიც იყო შეტანილი. შერმადინზე და შენგულიზე ვერაფერს ვიტყვი, შერმადინზე — მით უფრო, დანარჩენ-

►► გაგრძელება. 80-12 გვ.

<p>ეროსი მანუგალაძის დღე</p> <p>გომი ღოღობის წერილი</p> <p>83.2</p>	<p>ანკატა</p> <p>პაატა ჩხეიძე</p> <p>83.3</p>	<p>„ჩანთილის მტვანი“</p> <p>ეზარ კვიციანიძე</p> <p>83.6</p>	<p>უსიამო სიზმრის მიჯაზი</p> <p>გურამ ფანჯიკიძის განცხადება</p> <p>83.11</p>	<p>პაპიას ბარათი</p> <p>სვიჩა კვარაცხელიას</p> <p>83.16</p>
--	--	---	---	--

სირა შალაშვილი

წერილი მეგობარს

დოდო ნივნიძეს

რახანია, შენს მისამართს ვეძებ, სად არ ვიარე და ვის არ ვკითხე... ვერაფერს მითხრა, სუფრასთან ისხდნენ, პურს ედგა ღვინო - სასმელი სითხე!

ჩემო ნატვრისფერო დობილო, ჩემი თავივით ვერშეცნობილო, ბავშვისთვალეზა ცის გრძნულ ჩიტებს, იქნებ, შენთვისაც ვაგალობინო და ცას და მინას - ჩვენს ნამდვილ მშობლებს, ერთხელაც ვკითხო - ვინ ვართ და რა ვართ!

ახალი ლექსები

შუბერები

1.

„ჩემს სიზმარს, დილით, დედაჩემს მივუტან... სიზმარული მდუმარებიდან ამოფარფატდება დედაჩემი, ულონოდ ფაფუკი ხელებით გადახსნის სიმწვანეგადავლილი სპილენძის ფირფიტებით შეჭედელ სკივრს და მგრძობილობაშესუსტებული თითებით სასწაულივით ამომამზურებს

„ჩემს სიზმარს, დილით, დედაჩემს ნავულებ...“

2.

სიზმრის კენწეროზე, რა გაძინებს, ენლილ! მინდორზე, საუფლო ირმებია...

ვიღაც ახალბედა მონადირეს, თვალი და ხელი ნაცდენია, ირმისთვის ისარი უტყორცნია... საუფლო ირემი შვინდის ისრით დაუჭრია, დაჭრილისთვის გახარებულს უდევნია, ლატალის ფლატეებზე ურბენია, ხალდეს კარიბჭესთან უპოვია... ცრემლი ჰქონია შერჩენილი თვალზე ირემს, ცრემლში ნადირობის ქალღმერთი მჯდარა...

ნეტავ, მაშინვე დაგესაჯა, ენლილ! „განუბანელი ხელით“ რომ შეეხო საუფლოს!

ნეტავ, მაშინვე დაგესაჯა!

კვალზე, სისხლის ნაპერწკალები ყვაოდნენო... ბრონეულის ყვავილები გიზგიზებდნენო... ნეტავ, მაშინვე დაგესაჯა, ენლილ! მას მერე აღარც კი გაუვლია, მის ნაცვლად ფულურო წლები ვლიან, სასჯელის მოლოდინში მომკვდარა მონადირე, შენი სასჯელის მოლოდინში, ენლილ! მკვდარ მონადირეს დღემდე დაატრევსო ზურგიტ კაცი და - მეტი აღარ შეუძლია, ისე გაილია და მიილია... რომ - მეტი აღარ შეუძლია... ნეტავ, მაშინვე დაგესაჯა, განუბანელი ხელით რომ მოზიდა მშვილდი, ნეტავ, მაშინვე დაგესაჯა! მოლოდინმა მეტად ისასჯელა, ენლილ! შენი სასჯელის მოლოდინმა...

პოეტაო, - მითხრეს, შენზე და - გამახსენდა, რომ - ოდესღაც მეც ვწერდი ლექსებს... ისეთ ქარინებს და სიფრიფანებს, სიზმრის ძაფით ნაქსოვები გეგონებოდა...

შეიძლება, ამიტომაც ვერ ამჩნევდნენ სახილველეთში... არადა, მგონი, არც თვითონ არ ენაღვლებოდათ საკუთარი უჩინარობა... დაფარფატებდნენ ცის ჩიტებად, ანდა პეპლებად, ნაირფერი შესამოსელით და ნამ-წუთებზე ფიქრიანად ჩამომსხდარნი, თუ არ სტკიოდათ, გალობდნენ კიდეც - ვის ესმოდა მათი გალობა? სხვისი არ ვიცი, მაგრამ თიბათვის ღამეებზე შეყვარებულ ციციანთელებს, მათი ბგერები, სურვილად რომ აბრილებდათ და ქორწინების ნეტარებით ბედნიერობდნენ, მშვენივრად მახსოვს... თუმცა, ჩემთან, მაინცდამაინც დიდი დროით არ ჩერდებოდნენ, გადამფრენი ფრინველებივით, სულ მოდიოდნენ და მიდიოდნენ, კიდეც და კიდეც... და, მეც, თანდათან, ლექსების ბებერ ხეს დავემგვანე, ლექსების ფოთლებს, აქა-იქა რომ ისხამს ჯერაც და ის ფოთლები, მერე და მერე, ნიგნის მუყაოს კიდობანში იდებენ ბინას და მე ისე მარტო ვრჩები წუთისოფლის ტრიალ მინდორზე, სულ - მარტოდმარტო, სულის ამარა და - მაინც, ისე იმ ხასხასა ფოთლებზე ვფიქრობ, ხვალ და ზეგ რომ უნდა მოვისხა...

პოეტაო - მითხრეს შენზე...

გაბაშვილი ბაბაშვილი "ლს, №2

გაბაშვილი ბაბაშვილი

მირაჟი

ჩვენი შეხვედრისა იყო, ძვირფასო! ჩინ-ჩინ! - ჭიქას აღმართავს ქალი. მეც ჩემსას შევავებებ და ბროლი გაიწვია...

ნამოგენევიან, მერე ნინ გისწრებენ და უჩინარდებიან, რათა თავიანთ ახლად დაბადებულ თანამოქმედ დაუთმონ გზა. მერე ისინიც გენევიან, ნინ გისწრებენ, უჩინარდებიან და ასეა გაუთავებლად...

გრძელ, სამ სტუმარზე განწყობილ მაგიდას რომ მიუჯდომოდნენ, პატრიცია მაგიდის თავში, სამზარეულოსკენ მიქცეულ მხარეს მდგარ სკამზე მიმითითებს და მეუბნება: - დაბრძანდით!

სახლისკაცი ვერცხლის სინს მაგიდაზე დადგამს, ორივეს პურის თითო-თითო ნაჭერს გვიდებს ჩვენ მარცხნივ ვერცხლის მომცრო თევზებზე...

1 ანიტა ეკბერგი (Anita Ekberg, 1931-2015) - შვედი მსახიობი. განსაკუთრებით გაითქვა სახელი ფედერიკო ფელინის (1920-1993) ფილმით "ტკბილი ცხოვრება" (და დოლცე ვიტა, 1960), რომლის, თითქმის, მხატვრის ყალბით დახატულ სცენარში ტრევის შადრევანში ჩაცმული შედის და მარწელო მასტროიანის (1924-1996) საცეკვაოდ იწვევს. 2 მორფეუსი - ძილისა და სიზმრის ბერძნული ლეიტანი.

თინათინ ჭაჭია

მინიმები

ღილის მინიმები

გამომეკიდა ცისკარი,
- ვის დაუტოვე სიზმარი?
მე ისეც გავსებული ვარ,
ვის მივაჩეჩო, მითხარი.

*
დავწერე ლექსი,
გული ჩავტოვე,
გამომეკიდა...
- ვერ მიგატოვებ.

*
გამომიტყუა ნაშუადღევმა,
წელა შრებოდა ქალაქი,
სახლში დაბრუნდესო,
მითხრა სალამო,
ლამემ მომწერაო ბარათი.

ღამის მინიმა

ვერ ვიძინებ, მიკაკუნებს
შუალამე, როგორც მორზე,
რა ვიღონო?
ერთი კუდაბზიკა ლექსი
შეჯდა ჯორზე.

ღამის სტრენჯის

მთვარე მიყურებს ციდან,
ჩემს სევდას იჭერს სხივად
და ერთნაირად გვხედავს
მე, შენ, ღამეს და წვიმას...
თბილისში ყველას სძინავს,
თბილისში ყველას სძინავს!

ქარი

ნეტავ, ასე რატომ იტანჯები,
თავ-ქვას რას ახლი და წვალბ,
შენს თავს მიხედე და შეიბრაღე,
გულს რად იხეთქავ, ქარო!

*
ო, ეს თოვლი, უფალო,
ნამეტანი ბევრია,
მეცოდება მირკანი,
ხომ ხედავ, რომ წყევლიან!

ღილის მინიმა

ამინდი იყო წყნარი და მშვიდი,
ქროდა ნიაკი მტკვრის,
სანაპიროზე მივქროდი ტაქსით,
სურნელი იდგა მზის...
ვიყავი მშვიდად გაკვირვებული,
რალაცას ჩიოდა მძლოლი,
მივხვდი, არ ველოდი ლოდინს
და არ ვიყავი ცოლი.

წყნად

დაიმხსვრა ღამე,
ნახევარი დედამინა

დარჩა შიშველი...
მე რაც შემეძლო,
უკვე გიშველე,
შენ
ვერასოდეს
ველარ მიშველი.

ამოყენობი სპეციალი

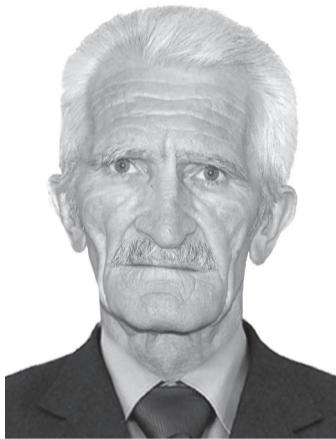
ქვეყნად არავინ იცის.
ოქროს ფოთოლთა ქროლვის
შემდგომი დისლოკაცია,
საოცარია, მაგრამ ყველანი
ასეთი მამაცები როგორ არიან...

ღამის მინიმა

მარცხენა სანაპიროს შუქი გაეთიშა,
გარეთ კი ქარი თავს ინამებს,
ნეტავი, როცა განათდება,
რა უნდა დავარქვა მე იმ წამებს?!
სანთლის ანთებამდე რითმა მიფათურებს,
ვხედავ, სანთებულა ისევ გამანამებს,
უნდა მოვასწრო და უნდა ჩავინერო,
თორემ, გამექცევა წამის მენამნამედს.

*
დიდი ხანია, არა ვარ ცოლი,
ალარ გიუთოვებ შარვალს,
ახლა ვიპოვე შენი მაისური,
ჯერ ვერ ნამოგიღებ, რა ვქნა?!

*
ფიქრი იყრება -
სეტყვის ღრუბელი,
ავკრეფ ღამისთვის,
სანამ დადგება...
ბალიში ვტენი
უმსგავსო დარდებს,
ვანყო სიზმრების
გასატანებლად.

გიორგი თალთი

დედაო ღვთისაო, წმიდაო მარიამ,
გავედრებ მამულს, დაჩოკნილს, დავარდნილს,
გაყიდულს ღალატით მამონთა მიმდევრთა,
ავსულის, ავზნისა, გარყვნილთა გადავსილს.

დედაო ღვთისაო, წმიდაო მარიამ,
ენა შელანძული ისევ გაგვიბრწყინე,
მამულს სატიალო მუმლი მოგვიშორე,
რწმენა შერყეული ფეხზე დაგვიყენე.

დედაო ღვთისაო, წმიდაო მარიამ,
ღალატი, შური და სიბილნე გვაშორე,
დედაო ღვთისაო, წმიდაო მარიამ!
გთხოვ, ქართველს-ქართველი ისევ შეაყვარე!

იყიდება, იყიდება, იყიდება
ბერძენები, ჩანჩქერები, მთები, მდელო,
იყიდება, იყიდება, იყიდება
ნაოფლარი ბალ-ვენახი, კარ-მიდამო,
იყიდება, იყიდება, იყიდება
ქალი, კაციც, ეროვნებაც, ღმერთო ჩემო,
უცხო ტომზე იყიდება, იყიდება
ნასაშლელად ამ ქურაზე საქართველო.

მცირე ამიხებე, ქართველო!

ძმისაგან გაყიდულო, ძმისაგან გაღალატულო,
ძმისაგან გარიყულო ქართველო,
ძმისაგან სამუდამოდ სულს ჩაფურთხებულო,
ძმისაგან დაჩაგრულო ქართველო!

ნუთუ არ გეყოფა ძილი და ძილქუში,
ძმისაგან გათელილო ქართველო,
წელში გატეხილო, გავერანებულო,
ჩემო დაჩოქილო ქართველო!

ადექ, გაიღვიძე, ძმისაგან დაჩეხილო,
ამერ-იმიერო ქართველო,
რწმენას გიღალატებ და სულს გიბილწავენ,
ადექ, შეებრძოლე ქართველო!

ისევ ის ხორუმი, ისევ ის შავლეგო,
გთხოვ, დააგუფუნე ქართველო,
ეგ მკლავი ხმალს იკარ, ჩემო სანატრელო,
მტერი ამიჩეხე, ქართველო!

უფალო ჩემო, მუხლმოდრეკილი შენ გვედრები,
ერში გონებით მძინარე ვინც არს, გამოაფხიზლე,
ალგეთს შესძახე, ბოკვრები ისევ დაგვივაჟაკოს,
ხალიბაურის ხმლები მიეცი, მტერი აჰკაფონ.

უფალო ჩემო, ქუდზე კაცს უხმე, შეჰკარ ღამქარი,
ერის მეობა უწინდელივით ისევ დაიცვან,
ისევ მოგვმადლე აღმამენებლის უდრეკი სული,
მამულისათვის ჯაჭვის პერანგი ისევ ჩაიცვან.

უფალ უფლებათაო, ისმინე ესე ჩემი ვედრება,
დაკინებულები სული ერისა, გთხოვ, რომ გაკურნო,
და საქართველო, მსოფლიოს გული - მიძინებული,
გამოაბრწყინე, დიდებისათვის გთხოვ, რომ აკურთხო.

შენ ჩემო ერო, რამ დაგამონა?
რად დაგიბრმავდა გონება, თვალი?
ვისი რა გმართებს ყოველთვის, ნეტავ?
მითხარ, მითხარი, ვისი გაქვს ვალი?

რატომ ვერ იცან, ვინ მოყვარეა,
რატომ ვერ მიხვდი, ვინა გყავს მტერი,
შენ, ჩემო ერთავ, გადამთიელის
რად გახდი მისი ფეხისა მტკერი?

განა ევროპა გვიშველის რამეს?
ის სულ მთლად გაგრყვნის და დაგამცირებს,
დასავლეთი და ამერიკაც კი.
ფეხით გაგთელავს, გაგაცამტკერებს.

„ძლევაი საკვირველი“ ისევ გავაცოცხლოთ,
ხმლები დაჟანგული ისევ გავლესოთ,
მტრები, თავსწასულნი, ჩვენზე ქედმაღლობენ,
მოდ, ვით პურის კალო, ისევ გავლენოთ.

ისევ დავირაზმით, ისევ შევდუღაბდეთ,
ჩემო წელში გადადრეკილო ქართველო,
ადექით, შევებრძოლოთ, ისე აღვადგინოთ
დიდებით შემკული თამარის საქართველო!

